

Svar på revisionsrapport "Grundläggande granskning av Regionstyrelsen 2023"

Regionens revisorer har i brev den 11 april 2024 bett om regionstyrelsens kommentarer och synpunkter på revisionsrapporten "Grundläggande granskning av Regionstyrelsen 2023". Styrelsens svar är i huvudsak disponerat med utgångspunkt i de rekommendationer som framförs i rapporten. Regionstyrelsen lämnar också ett mer utförligt svar när det gäller frågan om styrelsens mål och indikatorer speglar dess verksamhetsansvar. Ett skäl är att förtydliga den styrlogik som ligger till grund för regionens styrmodell.

Mål, indikatorer och verksamhetsansvar

Revisionen menar inledningsvis att styrelsen inte har angett egna mål på det sätt som riktlinje styrmodell anger. Vidare sägs att regionplanen inte innehåller särskilt riktade mål till styrelsen. Däremot använder styrelsen ett flertal indikatorer för regionmålen, som inte återfinns i regionplanens uppföljningsbilaga.

Styrelsen vill i detta sammanhang framhålla att det inte är en intention i styrmodellen, att nämnderna ska formulera egna mål utan detta sker endast vid behov. I den reviderade riktlinjen för styrmodell (mars 2024) är styrlogiken förtydligad i fråga om innehåll i nämndens verksamhetsplan. En annan fråga som revisionen lyfter är att regionplanens mål inte riktats till styrelsen 2023. Inga mål i regionplanen riktades specifikt till nämnder 2023 och tidigare skrivning i riktlinjen för styrmodell är borttagen i den reviderade versionen.

Att regionstyrelsen i sin verksamhetsplan anger indikatorer som inte återfinns i regionplanens uppföljningsbilaga bygger på följande styrlogik: Nämndernas (och styrelsens) indikatorer väljs utifrån dess ansvarsområden i relation till regionplanens ambitioner och eventuella egna målsättningar. Det är således inte tänkt att nämnderna ska anta "till regionplanen hänförliga" indikatorer i sina verksamhetsplaner. Själva genomförandet – aktiviteterna – kopplas direkt till målen i styrmodellens struktur, dvs. inte till indikatorerna. En annan skrivning i revisionsrapporten avser tidsangivelser för uppföljning. Tidsangivelser för när indikatorer ska följas upp hanterades under hösten 2023, inför regionstyrelsens verksamhetsplan 2024.

När det gäller följetal så påpekar revisionen att verksamhetsplanen anger att "olika dimensioner av befolkningens syn på Region Västernorrlands tjänster och utbud kommer att följas upp utifrån regionplanens samlade målområden och kopplas till visionen, exempelvis avseende befolkningens förtroende för hälso- och sjukvård, patientnöjdhet, medborgarnöjdhet med flera följetal". På vilket sätt dimensionerna ska följas framgår däremot inte. Revisionen kan dock utläsa att uppföljning ska ske i regionens övergripande delårs- och årsredovisningar.

Styrelsen, å sin sida, menar att det citerade textstycket ingår i regionstyrelsens verksamhetsplan under avsnittet "Inriktning för planperioden" då det ingår i styrelsens uppdrag att (utöver sitt nämndsansvar över regionledningsförvaltningen) även ta fram uppföljningsunderlag för regiongemensamma delar kopplat till regionplanen. Ovan nämnda följetal preciseras i regionplanens uppföljningsbilaga och har följts upp i regionens samlade delårs- och årsredovisning såsom även angivits verksamhetsplanen.

Revisionen har även noterat att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har vissa gemensamma indikatorer. Ett exempel är indikatorn "Dimensionsvärde Kontinuitet & Koordinering – Primärvård" som hör till målet "Vi erbjuder vård som utgår från individens behov och är tillgänglig". I rapporten påpekas att

styrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har olika målnivåer för indikatorn: 70 respektive 71.

I avsnittet ställer sig revisionen frågande till att styrelsen har upptagit indikatorer i sin verksamhetsplan, som revisionen anser faller in under hälso- och sjukvårdsnämndens (HSN) verksamhetsansvar. Av reglementet för regionstyrelsen framgår ansvaret för området, där regionstyrelsen är beställarnämnd av primärvård och den del av tandvården som omfattas av lag (2008:962) om valfrihetssystem.

HSN ansvarar således för utförandet av den egna regins primärvård och har fullt utrymme att ange målnivå för denna del. Däremot faller det inom ramen för regionstyrelsens ansvar att se till både privat och egen regi – vilket då emellanåt kan innebära skillnader vad gäller jämförelsetal och målnivåer. Det kan noteras, att regionstyrelsen inte valt att ange några indikatorer för exempelvis utföranden/förflyttningar som är ämnade att ske inom den specialiserade vården, utan specifikt inom ramen för sitt ansvarsområde, dvs. primärvården.

Revisionen ställer sig frågande till styrelsens val att inte använda två av indikatorerna i regionplanens uppföljningsbilaga. Här menar man att indikatorerna inte används av styrelsen eller regionledningsförvaltningen (eller annan nämnd/förvaltning) men att de bör vara av vikt för dess verksamhetsansvar. Genomförandet för att nå önskade förflyttningar och ambitioner i de regiongemensamma målsättningarna, sker huvudsakligen genom aktiviteter. Aktiviteter kopplas direkt gentemot mål. Indikatorer är de uppföljningsparametrar som direkt eller indirekt, ska visa på framdriften mot ett mål. Styrmodellens struktur anger således *inte* att samma indikator behöver återfinnas på flera nivåer i organisationen, utan är främst tänkt att kopplas till ett mål på den nivå där den bedöms kunna indikera måluppfyllelse för aktuell organisationsnivå.

Revisionen framhåller att regionledningsförvaltningen har följts upp via månadsvisa redovisningar vid styrelsens sammanträden. Uppföljningen omfattar ekonomi och personalnyckeltal. Däremot omfattas inte de områden inom vilka styrelsen enligt sin verksamhetsplan avsett att använda följetal, så som befolkningens förtroende för hälso- och sjukvård, patientnöjdhet och medborgarnöjdhet. Revisionen har inte noterat månadsuppföljningar för maj, juni eller augusti i styrelsens sammanträdesprotokoll under 2023. Styrelsen har för samtliga månadsuppföljningar lagt informationen till handlingarna.

Som nämnts tidigare, angavs intentionen att ta fram följetal för den regiongemensamma nivån (medborgarnöjdhet, befolkningens förtroende etc.) under planperioden i regionstyrelsens verksamhetsplan 2023 – utifrån regionstyrelsens roll att bereda regionplansarbetet. Det framgår i samma textstycke i verksamhetsplanen att ”dessa [följetal] följs upp i regionens övergripande delårs- och årsredovisningar”. Således var det inte tänkt att följetalen skulle medfölja regionledningsförvaltningens månadsuppföljningar till styrelsen.

Till den centrala uppföljningsstrukturen (månads- och delårsrapportering, förvaltningar) upprättas för varje år en intern tidplan för upprättandet av dessa, som fastställs av ekonomidirektör. Av tidplanen framgår vilka månader som uppföljningar upprättas, vilka uppföljningar som kan presenteras av förvaltningschef i nämnd, respektive vilka uppföljningar där underlag i stället inlämnas, diarieförs och publiceras för nämndens ledamöter via Meetings.

Revisionen menar att statusen på regionstyrelsens beslutade uppdrag till regiondirektören har under 2023 rapporterats löpande vid styrelsens sammanträden. Enligt uppgift så infördes en rutin för att både diarieföra och registrera handlingarna i diariet från och med maj månad med anledning av de rekommendationer som revisorerna lämnade i 2022 års grundläggande granskning

av styrelsen. Revisionen har noterat att rapporteringen protokollförts sedan i juni, men att tre rapporter inte har registrerats i ärendehanteringssystemet Platina.

Med anledning av ovanstående vill regionstyrelsen anföra att samtliga rapporter avseende regiondirektörens rapport 2023 är diarieförda under respektive protokollsärende (också sedan i maj/juni 2023) i ärendehanteringssystemet Platina.

Intern styrning och kontroll

Revisionsrapporten lämnar en rad förbättringsförslag hänförliga till arbetet med intern styrning och kontroll. Bland annat påtalas att flera av regionledningsförvaltningens riskområden/risker, inte är hänförliga till specifika mål, riktlinjer eller föreskrifter. Revisionen ställer sig frågande till det, utifrån att nämnderna inom sitt respektive område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Regionstyrelsen vill här tydliggöra att risker som lyfts i förvaltningarnas riskanalyser inte med nödvändighet, behöver ”kopplas” eller vara direkt hänförliga till vare sig specifika mål, riktlinjer eller föreskrifter. Regionstyrelsen noterar i övrigt de förbättringsförslag som revisionsgranskningen tar upp och kommer att beakta dessa framgent in i pågående utvecklingsarbeten.

Budget, beslut och transparens

Revisorerna lämnar en revisionell bedömning som regionstyrelsen delar i ett antal avseenden. Det rör i första hand påpekanden om budgetramar, tillkommande budgetbeslut (transparens) samt hur negativa balanskravsresultat ska återställas genom beslut på rätt nivå. Regionstyrelsen kommer, mot den här bakgrunden, att fortsättningsvis verka för att säkerställa att beslut som rör budgetramar fattas på rätt beslutsnivå. Detsamma gäller transparens kring regionfullmäktiges beslutade anslag enligt regionplanen och de eventuellt tillkommande budgetbeslut som fattas. Regionstyrelsen kommer också säkerställa att formerna för återställande av negativt balanskravsresultat fattas på rätt beslutsnivå, det vill säga i enlighet med 23RS2 §189.

Representation och gåvor

Granskningen omfattar representation och gåvor. Här finner rapporten ett antal brister inom ramen för en stickprovsbaserad genomgång av fakturor. En klar majoritet av fakturorna i genomgången uppvisar brister. Det handlar om felkonteringar, bristande uppgifter om mottagare eller att fakturorna avser en annan gåva än vad gällande riktlinjer anger med anledning av redovisat syfte. Dessa brister har redovisats återkommande i tidigare revisionsrapporter. Mot denna bakgrund uppdrar regionstyrelsen åt regiondirektören att genomföra en informationsinsats som riktas tillverksamhetsnivån i organisationen. Syftet med informationsinsatsen är att förtydliga vad som gäller vid gåvor och representation.

Om informationshanteringsplan

Rapporten påpekar att styrelsen saknar en informationshanteringsplan. Här kan det understrykas att ett arbete nu pågår inom regionledningsförvaltningen. Initialt genomförs kartläggning inom delar av förvaltningen, arbetet sker i samverkan med informationssäkerhet. Samtliga berörda verksamhetsdelar kommer att kartläggas efterhand. Framtagandet får betraktas som ett flerårigt projekt och det kommer att finnas anledning att återkomma kring mer detaljerade tidplaner..

Anmälan av delegationsbeslut

I granskningen framförs att regionstyrelsen inte har säkerställts en ändamålsenlig hantering avseende anmälan av delegationsbeslut. Mer konkret påtalas risken för att delegationsbeslut inte anmäls i enlighet med förekommande delegationsordning.

Regionstyrelsen bedömer att det, i så fall, handlar om ett begränsat antal beslut eftersom det i praktiken är ett begränsat antal ärendetyper som kan komma i fråga för anmälan. Inte desto mindre är det viktigt med en korrekt anmälan när delegationsordningen så kräver. Enligt uppgift till regionstyrelsen kommer regionledningsförvaltningen påbörja ett arbete under hösten med en revidering av den delegationsordning som gäller – med hänvisning till pågående organisationsförändringar. Regionstyrelsen vill, mot denna bakgrund, avvakta och utvärdera utfallet av översynen, innan eventuellt nya uppdrag ges.

REGIONSTYRELSEN

Glenn Nordlund
Ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör